

**ANNALES DE L'UNIVERSITÉ DE CRAÏOVA
ANNALS OF THE UNIVERSITY OF CRAIOVA**

***ANALELE UNIVERSITĂȚII
DIN CRAIOVA***

**SERIA ȘTIINȚE FILOLOGICE
LANGUES ET LITTÉRATURES ROMANES
AN XXIV, Nr. 1, 2020**

EDITURA UNIVERSITARIA

REZUMATE

DOSAR TEMATIC (INTER)SUBIECTIVITATEA ȘI MĂRCILE SALE/1: STUDII DE LINGVISTICĂ ȘI DE LITERATURĂ

UMORUL ÎNTRE SUBIECTIVITATE ȘI SUBVERSIUNE

Amal BECHIR
Universitatea Alger 2 & Montpellier 3
bechiramal92@gmail.com

Rezumat

În această lucrare ne propunem să tratăm subiectivitatea din perspectiva subversiunii. Conceptele de subiectivitate și subversiune se regăsesc în mod substanțial în discursul umoristic de dimensiune scurtă / de tip bilet – un gen jurnalistic care favorizează în mod deosebit limbajul decalat și transgresiv atât la nivel lingvistic, cât și cognitiv. Este ceea ce putem constata și în biletul umoristic algerian *Pousse avec eux!*, care constituie corpusul studiului nostru. Este un loc al subversiunii la toate nivelurile: lingvistic, doxal și generic. O subversiune pe care o vom analiza prin intriga plină de umor a acestei opere de tip bilet.

Cuvinte cheie: *subiectivitate, subversiune, umor, bilet umoristic, doxa*

LECTORUL ÎN IMERSIUNE ȘI GEOGLIFUL. INTERSUBIECTIVITATE ȘI INTENSITATE ÎN OPERA SCRITOAREI AMÉLIE NOTHOMB

Patrizia CRESPI
Universitatea Națională de Educație la Distanță, Madrid
pcrespi8@alumno.uned.es

Rezumat

Contribuția noastră se concentrează pe intensitatea lingvistică ca mijloc de exprimare a subiectivității în opera autoficțională a scriitoarei belgiene Amélie Nothomb. Cu ajutorul intensității, Nothomb stabilește o punte de legătură cu cititorul ideal, din partea căruia dorește o lectură activă și participativă, în sensul de a reinterpretă formulele intensive cu care este presărată scriitura sa. Raportul dintre scriitoare și interlocutorii săi este esențial pentru scriitura nothombiană, care presupune un schimb neîntrerupt și sincer pentru a găsi fundamentele adevărului emoțional, singurul care contează.

Cuvinte cheie: *Nothomb, intensitate, pragmatism, subiectivitate*

INTERSUBIECTIVITATEA CA PARCURS AUTENTIC ȘI SPIRITUAL ÎN ESEURILE LUI MONTAIGNE

Alioune DIENG
Universitatea Cheikh Anta Diop de Dakar (Senegal)
linedieng@gmail.com

Rezumat

Studiul nostru își propune să arate că, deși marcat de experiența dureroasă a violenței politice și religioase, viața lui Montaigne se desfășoară în două etape succesive și contradictorii care

modelează substanța și forma *Eseurilor*: una consacrată acțiunii cetățenești, alta consacrată lecturii și meditației. Această ruptură face posibilă încercarea omului și a ego-ului prin intermediul scrisului și recalificarea posturii sceptice ca un proiect istoric și didactic de reconciliere cu sine, cu lumea și cu Dumnezeu.

Cuvinte cheie: *nebunie, istorie, subiectivitate, spiritualitate, scriitură*

ADJECTIVELE CALIFICATIVE CA MARCI ALE SUBIECTIVITĂȚII. O ABORDARE SEMANTICO-SINTACTICĂ

Daniela DINCĂ
Universitatea din Craiova
danadinca@yahoo.fr

Rezumat

În acest articol, ne propunem să analizăm relația dintre subiectivitate și contextul enunțiativ al adjectivelor calificative din sintagmele nominale. În prima parte, am realizat un inventar al criteriilor de natură sintactică și semantică de stabilire a subiectivității adjectivului calificativ în funcție de locul pe care acesta îl ocupă în sintagma nominală, punând accent pe antepunerea față de substantiv ca marcă a subiectivității. În a doua parte, am aplicat parametrul subiectivității adjectivelor calificative identificate de programul *Tropes* în romanul *La carte et le territoire* de Michel Houellebecq din perspectiva definirii unui model de identificare semantică și sintactică a mărcilor subiectivității.

Cuvinte cheie: *subiectivitate, atribut adjectival, antepunere, fixitate, context enunțiativ*

ANALIZA LINGVISTICĂ A FORMEI NOMINALE DE ADRESARE ȘI ROLUL SĂU ÎN ACTUALIZAREA RELĂȚIEI INTERPERSONALE ÎN *SCRISORILE* DOAMNEI DE SÉVIGNÉ

Kahina GAMAR
Universitatea Montpellier 3
Praxiling (UMR 5267 CNRS)
kahina.gamar@univ-montp3.fr

Rezumat

Propun să analizez relația intersubiectivă în *Scrisorile* Marchizei de Sévigné. Mi se pare interesant de văzut cum se organizează această relație într-un corpus scris, conceput ca o conversație la distanță. Pentru a face acest lucru, îmi voi sprijini demersul pe analiza diferitelor forme nominale de adresare (siglate în continuare în text: FNA), care îmi permit să disting diferitele modalități de ancorare lingvistică a coenunțiatorului în scrisori. FNA construiesc într-adevăr «o direcționalitate, o referențialitate orientată și [...] îl înscriu pe interlocutor într-un spațiu împărtășit» (Détrie, 2006 : 190). Care este rolul lor într-o interacțiune de tip epistolar, a cărei specificitate este aceea de a fi diferită sub aspectul poziționării spațio-temporale? Care sunt factorii care contribuie la alegerea FNA? Ce tip de relație interpersonală construiesc acestea între protagoniștii desemnați prin *eu* și *dumneavoastră*?

Cuvinte cheie: *relație interpersonală, forme nominale de adresare, relația de poziționare, interacțiune de tip epistolar*

INSTANȚE NARATIVE ET VOCI IDENTITARE ÎN POVESTIRILE AUTOBIOGRAFICE NOTHOMBIENE

Yuyuan GUO
Universitatea de Limbă și Cultură Beijing, China
Yuyan_Guo@hotmail.com

Rezumat

Dihotomia incluzivă enunț – enunțare corespunde disjuncției exclusive dintre povestire și discurs. În acest sens, enunțul narativ are o dublă raportare: acesta se raportează nu numai la ceea ce se povestește, ci se regăsește și în raport cu actul de enunțare narativ. Sub acest aspect, studiul nostru referitor la textele nothombiene focalizează relațiile interne dintre enunțare, enunț și povestire, dar și redistribuirea trăsăturilor temporale care rezultă din această reorganizare a nivelurilor enunțative.

Cuvinte cheie: *instanță narativă, instanță enunțativă, voce identitară*

RESURSELE SEMANTICE ALE SUBIECTIVITĂȚII ÎN *J'AI LE SIDA* DE BLASIUS NGOME

Pierre Suzanne EYENGA ONANA
Universitatea Yaoundé I
eyonapiers@gmail.com

Rezumat

Consubstanțială cu actul scrierii, subiectivitatea înscrisă în *J'ai le SIDA* de Blasius Ngome se desfășoară prin reminescențe ale personajului central, Damascus Sondia. Suspectându-se că este seropozitiv, el rememorează un trecut de aventurier sexual, care îi provoacă stress chiar atunci când așteaptă rezultatele testului său serologic. Care sunt așadar resursele subiectivității în trama ficțională a lui Blasius Ngome, în ceea ce privește manifestările pe care le aduce cu sine și formele semnificative pe care le polarizează? Inspirată de pragmatica radicală, al cărei principiu de funcționare relevant este implicatura lingvistică, această analiză este construită în jurul presupuzițiilor și subînțelesurilor. Implicatura lingvistică face posibilă examinarea unui conținut verbal X pentru a semnifica o intenție Y. Organizată în trei părți, încadrate de o estetică a hibridității, contribuția de față examinează pasiuni precum afectul și dorința care nuanțează odiseea unui subiect (uman) confuz, al cărui diagnostic îi schimbă în cele din urmă viața.

Cuvinte cheie: *subiectivitate, seropozitivitate, pragmatică lingvistică, hibriditate, afect, dorință*

CONSTRUIREA IMAGINII (SUBIECTIVE) A NARATORULUI ÎN *LORSQUE J'ÉTAIS UNE ŒUVRE D'ART* DE ÉRIC-EMMANUEL SCHMITT

Anda RĂDULESCU
Valentina RĂDULESCU
Universitatea din Craiova
andaradul@gmail.com
valentfalan@gmail.com

Rezumat

Roman inedit și tulburător care înfățișează experiența traumatizantă a unui om transformat temporar într-o sculptură vie, *Lorsque j'étais une œuvre d'art* abordează problema condiției umane în societatea consumeristă contemporană. În acest articol, ne propunem să punem în evidență o parte a procedeelelor narative și a mijloacelor lingvistice utilizate de Éric-Emmanuel Schmitt pentru construirea imaginii (subiective) a naratorului homodiegetic. Într-o primă etapă, studiul nostru se focalizează pe geneza imaginii plurale, situată la intersecția dintre privirea autocentrată a naratorului și privirile celorlalte personaje. În cea de-a doua parte, vom studia subiectivemele prin intermediul cărora naratorul exprimă evoluția raționamentelor pozitive și negative pe care le face asupra propriei persoane, cât și pe cea a punctelor de vedere, totdeauna opuse, pe care celelalte personaje le au despre el.

Cuvinte cheie: *construcția imaginii subiective, narator homodiegetic, dialogismul punctelor de vedere, subiectiveme*

DOSAR TEMATIC (INTER)SUBIECTIVITATEA ȘI MĂRCILE SALE /2 : STUDII DE TRADUCTOLOGIE ȘI DE DIDACTICĂ

SUBIECTIVITATEA TRADUCĂTORULUI SAU TRADUCERE SUBIECTIVĂ

Allal BEN ALI
Universitatea Sidi Mohammed Ben Abdellah Fès, Maroc
benali.allal67@gmail.com

Rezumat

În acest articol, oferim o reflecție asupra subiectivității inerente procesului de traducere a unui text literar. Cu siguranță, noțiunea de subiectivitate, adică calitatea conștientă sau inconștientă specifică subiectului-gânditor, capabilă să altereze orice fel de obiectivitate sau de fidelitate a enunțului original, înfrumusețează orice producție de natură umană. Ea este cu atât mai vizibilă în cadrul muncii traducătorului-practician și ar putea chiar denatura semnificația inițială prin manipularea subtilă a cuvintelor și a stilului sau prin ștergerea altora. Analiza care urmează să fie efectuată are ca scop și identificarea motivelor pentru care se recurge la această doză de infidelitate: cum se impune subiectivitatea în mintea traducătorului? Care sunt mărcile sale lingvistice și discursive?

Cuvinte cheie: *subiectivitate, literatură marocană, traductologie, fidelitate, traducere deviantă*

ÎNSCRIEREA SUBIECTULUI TRADUCĂTOR ÎN TEXTUL ȚINTĂ: ÎNTRE SUBIECTIVITATE ȘI SUPRATRADUCERE

CARMEN-ECATERINA CIOBĂCĂ
UNIVERSITATEA ALEXANDRU IOAN CUZA, IAȘI (ROMÂNIA)
carmen.ciobaca@gmail.com

Rezumat

Lucrarea de față prezintă o contribuție de abordare dialogică a teoriei traducerii. În prima parte, trasăm liniile directoare ale abordării dialogice, care pune accentul pe traducător, pe subiectivitatea sa inerentă și pe statutul autonom al traducerii. Conceptul de subiectivitate comportă cel puțin două avataruri: pe de o parte, există o subiectivitate pozitivă, manifestată prin creativitatea traducătorului și, pe de altă parte, subiectivitatea traducătorului poate afecta textul original atunci când conduce la o îndepărtare semantică prin modificarea vocii textului. Aceste două manifestări ale subiectivității traducătorului sunt ilustrate în partea a doua a lucrării noastre, cu exemple preluate din traducerea unor poezii de Lucian Blaga, semnate de Paula Romanescu.

Cuvinte cheie: *subiectivitate, traducător, dialogism, creativitate, supratraducere*

PARADIGMA AUTONOMIEI ÎN ÎNVĂȚAREA FRANCEZEI CA LIMBĂ STRĂINĂ. O PERSPECTIVĂ DIACRONICĂ

Anamaria MARC
Université Babeș-Bolyai de Cluj-Napoca, Roumanie
anamaria.marc@ubbcluj.ro

Rezumat

Scopul acestei contribuții este acela de a aborda problematica subiectivității din punct de vedere didactic, prin luarea în discuție a paradigmei autonomiei în învățarea francezei ca limbă străină (FLS). În acest sens, vom insista asupra concretizării acesteia la nivelul câtorva manuale românești de FLS. Pentru a ușura punerea în evidență a modalității de progresie a acesteia în cadrul suporturilor scrise supuse atenției noastre, miza care ghidează demersul nostru este aceea a unei perspective diacronice. Astfel, modalitățile de realizare a unei învățări autonome, pe care avem intenția să o detaliem, se referă la trei perioade diferite. Deoarece aceste modalități depind de abordări didactice distincte, ne vom regăsi în prezența a trei variații ale registrului autonomiei. Totodată, analiza pe care o propunem ia în considerare această categorie de învățare ținând cont de axa conceptuală a diversității materialelor și activităților de învățare.

Cuvinte cheie: *FLS, autonomie a elevului/studentului, manual, evaluare, activități didactice, portofoliul european de limbi (PEL)*

TEATRALIZAREA ENUNUNȚIATIVĂ A DIALOGULUI INTERIOR LA CAMILLERI, ÎNTRE DIALOG INTERIORIZAT SAU EXTERIORIZAT AL LOCUTORULUI / ASCULTĂTORULUI PLURILINGV UMORIST

Alain RABATEL

Universitatea Claude Bernard Lyon 1

ICAR, UMR CNRS 5191

alain.rabatel@univ-Lyon1.fr

Silvia MASI

Università degli Studi Roma Tre

Departamentul de Limbi, Literaturi și Culturi străine

sil.masi1@stud.uniroma3.it

Rezumat

Acest articol analizează o formă specifică de intersubiectivitate, *intersubiectivitatea cu sine însuși*, în cadrul dialogului interior (DI), la romancierul Camilleri. Lucrarea evaluează tensiunile fundamentale care traversează DI [1.], apoi scoate în evidență un anumit număr de roluri enunțiative ale DI, mai întâi sub forma unor manifestări interiorizate, inserate în narațiuni realizate la persoana a 3-a, în cadrul unor discursuri indirecte libere [2.], sau în cadrul exprimării unor gânduri asociate percepțiilor reprezentate [3.]. Lucrarea examinează apoi, tot în cadrul unor narațiuni heterodiegetice, manifestări ale DI puternic exteriorizate – în funcție de intensitatea emoțională –, de tipul scrisorilor autoadresate [4.] sau al dialogurilor imagine cu sine [5.]. Toate aceste fragmente de DI au ca trăsături fundamentale caracterul plurilingv și umoristic, care sunt adesea supramarcate prin traducere. Aceste trăsături conferă DI caracterul de spectacol, îi evidențiază dimensiunea acustică, fonologică și subliniază, prin urmare, importanța fenomenelor de ascultare [6.].

Cuvinte cheie: *Dialog interior (DI) interiorizat sau exteriorizat, DI și plurilingvism, dimensiune acustică a vocii Eului locutor și a Eului ascultător, teatralizarea umoristică a DI, traducerea DI, supramarcarea*

DOSAR VARIA

MANAGEMENTUL SALII DE CURS - PREMISĂ A SUCCESULUI CURSURILOR DE LIMBI MODERNE

Alice IONESCU

Université de Craiova

alice.ionescu@yahoo.com

Rezumat

Aspectul și configurația spațială a sălilor de curs sunt factori importanți în învățare, în creșterea motivației și în construirea relațiilor interpersonale în învățământul universitar. Cu toate acestea, constatăm absența aproape totală a unei reflecții reale asupra relației dintre spațiul salii de curs și pedagogie. Profesorii folosesc configurația existentă, fără a o pune la îndoială sau a încerca ajustări; mobilierul este mai mult un „element de decor” decât un mediu pentru descoperire și învățare, iar dotarea educațională rămâne parțial neexploată, din lipsă de timp sau de pregătirea a utilizatorilor. Ipoteza acestui studiu este că aspectul și configurația sălii de curs, în strânsă legătură cu modelul tradițional de predare frontală,

trebuie să se modernizeze și că, studenți și profesori deopotrivă, am avea mult de câștigat dacă am folosi spațiile didactice într-un mod dinamic și adaptat nevoilor specifice ale cursului. Generațiile actuale de studenți nu se mai mulțumesc cu învățarea pasivă sau ghidată și sunt obișnuiți să folosească TIC în clasă, în timp ce unii profesori nu. De unde un sentiment general de insatisfacție și de blazare, accentuat de vidul sălilor de curs, care oferă toate același tip de amenajare, iluminare și dispunere a mobilierului. În articolul nostru, vom încerca să explicăm importanța amenajării corespunzătoare a spațiului didactic la cursurile de limbi moderne (în special, franceză). Observațiile noastre se vor baza pe trei studii de caz concrete: sala Centrului de Reușită Universitară, Lectoratul de franceză și Laboratorul de Traduceri al Facultății de Litere de la Universitatea din Craiova.

Cuvinte cheie: *spațiul sălii de curs, mediu, practică de predare, limbi moderne, didactică*

MARABUTISM ÎN ROMANUL ALGERIAN DIN PERIOADA ANILOR '50

Abdellaziz KHATI

Universitatea Mouloud Mammeri de Tizi-Ouzou, Algeria

khatiaziz@yahoo.fr

Rezumat

Acest articol se concentrează pe figura marabutului din literatura algeriană a anilor 1950. Este vorba despre prezentarea, în câteva romane din această perioadă, a diferitelor forme de marabutism, așa cum apar ele în textele scriitorilor kabili (Ouary, Faraoun, Haddadi și Mammeri). Obiectivul este acela de a arăta importanța socio-politică a marabutismului și evoluția acestuia sub efectul prezenței coloniale.

Cuvinte cheie: *Marabutism, literatura algeriană a anilor 1950, colonialism și mutații sociale, romancierii kabili*

CULOAREA UNUI RĂZBOI: BĂTĂLIA DE LA MACAR (ROMANUL SALAMMBÔ DE FLAUBERT)

Camelia MANOLESCU

Universitatea din Craiova

cameliamanolescu@yahoo.com

Rezumat

Romanul *Salammô* (1862, Paris, Michel Lévy), văzut ca o sumă a tematizării culorilor și detaliilor, analizat de nenumărate ori ca aparținând romantismului (ca roman istoric sau arheologic) prin descrierile și prin personajele sale, realismului prin dinamismul acțiunii imprimat de războiul mercenarilor (în secolul al III-lea î. Hr.), naturalismului prin senzațiile sugerate, este creația lui Flaubert, un fel de amestec de scene crude de război, de crime, violență, iubire și exaltare religioasă. În studiul nostru, dorim să demonstrăm, pe baza analizei exemplelor extrase din romanul *Salammô* (din capitolul *Bătălia de la Macar*), că romanticul Flaubert, răzbuindu-se pe un Flaubert adept al impersonalității și impasibilului, și inspirat de atâtea și atâtea călătorii și documente, recrează senzația unei culori unice, roșul, culoarea dominantă a cărții sale. Autorul impune în episodul bătăliei lui Macar reprezentarea *unui roșu-carnagiu*, al *unui roșu sugerat* și al *unui roșu dispersat*.

Cuvinte cheie: *senzație, culoare, roșu, roșu sugerat, roșu dispersat*

INSPIRAȚIA LIRICĂ SUBVERSIVĂ A LUI LUBOMIR GUENTCHEV

Alain Vuillemin
Universitatea « Paris-Est », LIS (EA 4395)
UPEC – F 94110 Créteil, Franța
alain.vuillemin@dbmail.com

Rezumat

Istoria și circumstanțele istorice fac ca inspirația lirică a unui scriitor, expresia sa intimă, să poată să apară ca o formă de protest și de subversiune. Opera lui Lubomir Guentchev este un astfel de exemplu în Bulgaria, în secolul al XX-lea. Hărțuit în propria țară încă din 1944, declarat „dușman al poporului” în 1952, persecutat în 1973, acest autor născut în 1907 și dispărut în 1981 nu a avut drept de publicare în timpul vieții. Manuscrisele *Scrierilor interzise*, pe care le-a lăsat în franceză și în bulgară, au fost regăsite în 1999. S-a început publicarea acestora în Franța din 2003 și, în Bulgaria, din 2020. În timpul regimului totalitarist și al realismului socialist, exprimarea „convingerilor și insatisfacțiilor personale”, chiar dacă fusese făcută în cel mai mare secret, i-a fost reproșată cu ocazia unui interogatoriu efectuat de poliție, în 17 aprilie 1973. Demersul său, foarte personal și subiectiv, fusese considerat coroziv. Inspirația sa fusese văzută ca subversivă, la fel ca motivele, caracteristicile și opțiunile sale estetice.

Cuvinte cheie: *Francofonie – Lirism – totalitarism – subversiune – disidență – Bulgaria*